

DOSSIER: BOSSEN IN VLAANDEREN

De waarheid over ontbossing door Natuurpunt.

In een interview met Knack stelt minister Schauvliege: "Natuurpunt is de grootste netto-ontbopper in Vlaanderen en verantwoordelijk voor een kwart van de gemiddelde jaarlijkse ontbossing." REALITEIT OF FICTIE?

Van de 22.000 hectare natuurgebied die Natuurpunt beheert, is ruim een derde bos. Dat maakt van Natuurpunt de grootste bosbeheerder van Vlaanderen, na de overheid. Sinds 2005 heeft Natuurpunt 1.9% van het bosgebied dat het beheert gekapt. 98,1% van het bos is bos gebleven.

Als Natuurpunt bossen rooit, is dat om natuur te herstellen, niet om er een verkaveling of een bedrijfsgebouw op te zetten. Dat is een essentieel verschil. Als er gekapt wordt, gaat het vaak om monotone plantages van populieren of naaldbomen, niet om oude, inheemse bossen. Die plantages worden omgevormd naar heide, bloemrijke hooilanden of graslanden.

Dat kappen gebeurt vaak om te voldoen aan onze Europese verplichtingen inzake biodiversiteit. Bovendien gebeurt dat enkel wanneer het opgenomen is in een beheerplan, dat goedgekeurd is door de

Vlaamse overheid. Door minister Schauvliege zelf dus.

Verder houdt Natuurpunt voor het beheer van de eigen natuurgebieden een balans bij met een overzicht van de netto toe- of afname van bos. Natuurpunt besliste om de oppervlakte bos die ze kappen, op eigen initiatief te compenseren. Met de eigen bosbalans heeft Natuurpunt de ambitie om meer bos te planten dan te kappen. Deze gegevens worden gemonitord voor heel Vlaanderen.

CONCLUSIE: FAKE NEWS.

Uit de Beleidsbabbel van de Bond Beter Leefmilieu

Waar onze minister de aangehaalde cijfers haalde is een raadsel. Het bestuur in Mechelen heeft de cijfers bij ANB (Agentschap voor Natuur en Bos) opgevraagd. Daaruit blijken drie problemen:

- Het cijfer is gebaseerd op de goedgekeurde beheerplannen (die plannen zijn nog lang niet allemaal uitgevoerd)
- Het cijfer heeft betrekking op alle erkende reservaten (niet alleen Natuurpunt)
- Het cijfer houdt geen rekening met geplande bebossingen (in diezelfde plannen)

Kortom, de minister houdt Natuurpunt verantwoordelijk voor zowel bossen die nog niet werden gekapt, als voor bossen die anderen plannen te kappen, én zonder rekening te houden met de inspanningen om extra bossen bij te planten. Natuurpunt betwist de juistheid ervan dus met klem en vraagt om de desinformatie onmiddellijk stop te zetten.

Paul De Graeve

Beleid

Zonevreemd bos en de bossenkaart

De strijd voor het behoud van zonevreemd bos is al tientallen jaren bezig. Een mijlpaal in de strijd voor het behoud van dergelijke bossen is zeker de bezetting van het lapperfortbos in Brugge (2002). Sinds die datum is de strijd om de bossen niet meer uit de actualiteit geweest.

Vlaanderen is bosarm en het beleid belooft reeds lang bijkomend bos aan te planten. Deze inspanningen zijn lovenswaardig, maar bestaand bos, soms zelfs zeer waardevolle ecosystemen, kappen en betonneren om dan ergens in compensatie nieuw bos aan te leggen, is voor de natuurverenigingen onlogisch. Daarom pleit Natuurpunt reeds lang voor het behoud van deze zonevreemde bossen. Deze bossen zijn dikwijls gelegen in stedelijke gebieden, waar bomen en struiken extra waardevol zijn voor de gezondheid van de burgers (ecosysteemdiensten). Bomen en struiken moeten ook dienen als stapstenen om fauna en flora nog leefbaar te houden in ons volgebouwd Vlaanderen. Zelfs kleine stukjes natuur kunnen daarin een belangrijke rol spelen!

Het bosplan, dat 12.260 ha bos zou beschermen, werd onder druk van een aantal personen direct weer afgevoerd. Dit doet me denken aan de plannen rond de groene hoofdstructuur. Een waardevol plan dat na inzage door het brede publiek en hevig protest ook werd afgevoerd.

Wat nu na het afgevoerd bosplan?

Natuurpunt vraagt op korte termijn een nieuw initiatief van de Vlaamse regering om de meest kwetsbare bossen te beschermen. Correcties aan de kaart, heldere communicatie aan betrokken eigen-

naars en correcte compensaties moeten ingezet worden om het maatschappelijk draagvlak voor bosbescherming te behouden, én om een rush op extra beton te vermijden.

Elke dag verdwijnt in Vlaanderen 6 hectare open ruimte of natuur onder het beton. Hier denk ik o.a. aan het GRUP in Brugge met een verlies van 214 ha open ruimte (zie vorige De Spille). De maatschappelijke kost daarvoor is torenhoog: huizen die onder water lopen, recordfiles, miljoenen doodgereden dieren op onze wegen, waardevolle bossen die verdwijnen.

Deze regering heeft de ambitie om tegen 2025 de betonnering van Vlaanderen te halveren. In 2040 wil ze het beton helemaal gestopt hebben. Daarvoor zijn structurele aanpassingen aan onze ruimtelijke ordening nodig. Zo werden eeuwigdurende bouwgronden in de jaren 70 te gretig ingekleurd. Veel van die bouwgronden blijken niet nodig in functie van de bevolkingsgroei en vaak zijn ze op de koop toe slecht gelegen, bijvoorbeeld in overstromingsgebied, of staat er waardevol bos op. Zo beantwoorden veel van de jarenoude afbakeningen (tussen groengebied en bouwgrond) niet meer aan de noden van onze tijd en al helemaal niet aan die van de toekomst met een veranderend klimaat.

Draagvlak

Die oplopende maatschappelijke kost moet vermeden worden en voor betrokken eigenaars moeten daar billijke compensaties tegenover staan. Als het debat over de bossenkaart één ding duidelijk gemaakt heeft, dan is het wel dat grootschalige ingrepen aan onze ruimtelijke ordening onhaalbaar zijn zonder draagvlak en heldere communicatie. Anders volgt totale paniek en dat leidt zelden tot verstandige beslissingen. Het debat is nu geopend, laat het nu helpen om tot een toekomstbestendige oplossing te komen.

Hoe moet het verder?

Het waardevol bos moet zo snel mogelijk beschermd worden. De ruis van de bossenkaart moet weggezuiverd worden en de burgers moeten heldere communicatie krijgen. Tot het bosbeleid helemaal op punt staat, blijft een tijdelijk moratorium op kappen maar beter gelden, zodat er geen rush op extra beton ontstaat. Tot slot zien we dat krachtigere instrumenten nodig zijn om de ruimtelijke ordening in Vlaanderen leefbaar te houden, zoals bijvoorbeeld verhandelbare bouwrechten, waardoor slecht gelegen gronden geruild kunnen worden tegen gronden waar geen waardevol bos op staat, of die beter gelegen zijn.

Paul De Graeve

Voorbeeld: Puienbroek

Puienbroek in Sint-Kruis was een kasteelpark met zeer veel bomen. Na vele bezwaren en het heropnemen van de aanvraag werd een gedeeltelijke verkaveling toch toegestaan, als een deel bomen zou blijven staan. Zodra de verkaveling werd toegestaan, ging men over tot het opdelen van de loten. Omzeggens geen enkele boom bleef staan (september 2011).